

**NORTH
SWEDEN**
EUROPEAN OFFICE

PÅ TOPPEN AV EUROPA OCH MITT I EU GENOM OECD

Mikael Janson, *Director*

Mikael.janson@northsweden.eu

RUN Västerbotten / 9 april 2025

NORTH SWEDEN = [4x3H]

ÄGARE & MEDARBETARE

❖ Det regionala offentliga

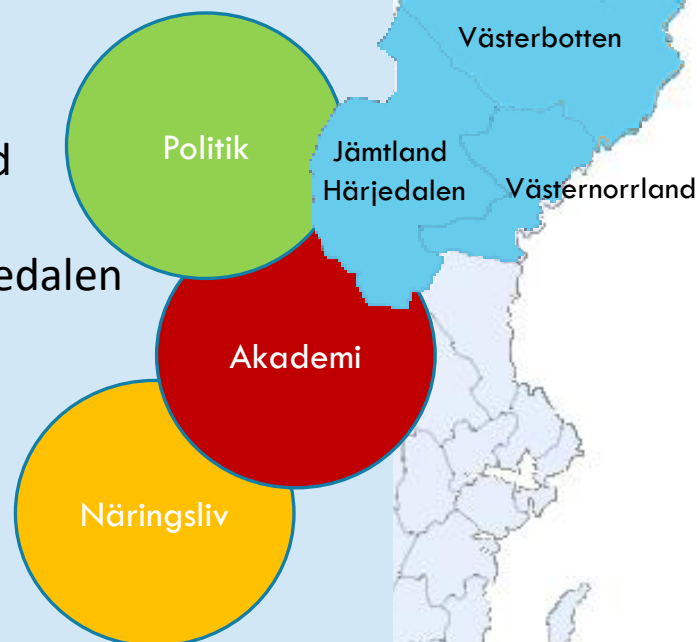
- Region Västerbotten
- Region Norrbotten
- Region Jämtland Härjedalen
- Region Västernorrland
- Kommunförbundet Västernorrland
- Norrbottens Kommuner
- Kommunförbundet Jämtland Härjedalen

❖ Akademin

- Umeå Universitet
- Luleå Tekniska Universitet
- Mittuniversitetet

❖ Näringslivet

- Handelskamrarna Mitt, Norr- & Västerbotten
- Företagarna Norrbotten

- **Norra Sverige i EU**
Mikael Janson, *Director*
- **Medborgarnas EU**
Julia Bergsten, *Communication & Office manager*
- **Regionalstöd, Kompetens & Samverkan**
Max Englund, *Senior Policy Adviser*
- **Forskning, Innovation & Näringsliv**
Niklas Johansson, *Senior Policy Adviser*
- **Transport, Infrastruktur & Besöksnäring**
Lotta Rönström, *Senior Policy Adviser*
- **Klimat, Miljö & Biobaserad ekonomi**
Carina Christiansen, *Senior Policy Adviser*
- + *Två praktikanter:* Frida Palmén
Maria Janulf

NSPA

Northern Sparsely Populated Areas

Strong, Specific and Promising

DET SJÄLVKLARA ÄR INTE ALLTID SJÄLVKLART...

- NSPA bidrar med avsevärda värden, inte minst exportnetto, till sina länder och hela EU
- Ökande ekonomisk och geopolitisk betydelse för sina länder och hela EU (= *Råvaror, Arktis, Ryssland*)
- Dock sårbara samhällen beroende på demografi och liten ekonomisk handels-/exportberoende bas (= *behov av support*)
- Med också högre kostnader för samhällsservice och under par i exempelvis infrastruktur (= *behov av investeringar*)
- Nationella och EU policys behöver anpassas bättre till de specifika omständigheterna för NSPA (= *bidra till unika innovationssystemet*)
- Smart regional specialisering upp i värdekedjan inom nischer utifrån starka tillgångar, såsom göra nackdelar till fördelar (= *arktisk biltest, grön industri, biomassa, vildmarksturism...*)

I framkant med stora potentialer, men sårbara...

...i behov av att bygga kritisk massa!

→ **LANSERING I BRYSSEL 18-19/2!**

OECD regional study visits,
northern Sweden February 2016
(Finland & Norway 2015)

Approval of NSPA study,
OECD HQ November 2016

Launch of the OECD report on NSPA,
CoR March 2017

→ Ny OECD-studie genom finansiering
av EU-kommissionen DG Reform
= BYGGA UTVECKLINGSKAPACITET!

VARFÖR EN (NY) OECD-STUDIE?

FRÅN ORD TILL HANDLING I MÖJLIG TAKT MED TIDEN – DET GÅR JU FORT NU!

❖ Ett verktyg för extern dialog

- Extern aktör berättar om oss = Det OECD säger har tyngd för vår omvärld
- **Underlag för beslutsfattare i EU och nationellt att från oss kunna föra dialog om**
- Vi kommer i direkt dialog redan i processen (EU-kommissionen DG reform som finansierar)

❖ Ett verktyg för att stärka utbytet i NSPA

- Ger arena för strategisk samverkan mellan regionerna i NSPA
- Möjliggör att hitta mer relevanta utbyten och samverkan inom (delar av) NSPA framåt
- **Visar att vi verkligen menar allvar med vikten av samverkan för gemensam kraft**

❖ Ett verktyg & redskap för det egna utvecklingsarbetet lokalt och regionalt

- Bättre förståelse för de egna förutsättningarna och möjligheterna i en ny tid
- Underlag för att utveckla de egna strategierna och policyarbetet för hållbar utveckling
- **Ökade möjligheter att använda EU:s och andra stöd på ett bättre sätt för fler lokalt**

FRÅN STORSTADSFOKUS TILL SMARTA REGIONER

SMARTA STÄDER, SMARTA BYAR, SMART LANDSBYGD = SMARTA REGIONER

❖ Smarta städer även i norra Sverige

EU:s plattformar har siktat på större städerna (+250.000 invånare) utveckling. Det kunde vi få bort. Idag är Umeå en Lighthouse City (= ledarstad) i EU:s Smart Cities och fler (mindre) städer är på gång.

❖ Europas unika innovationspotential är blandningen

EU är en blandning av några få stora och många mindre städer i ett regionalt "ekosystem". En mindre stad i glesbygd kan rentav spela större roll för utvecklingskraft än en stor stad bland många andra.

❖ Tillväxt sker också utanför städerna

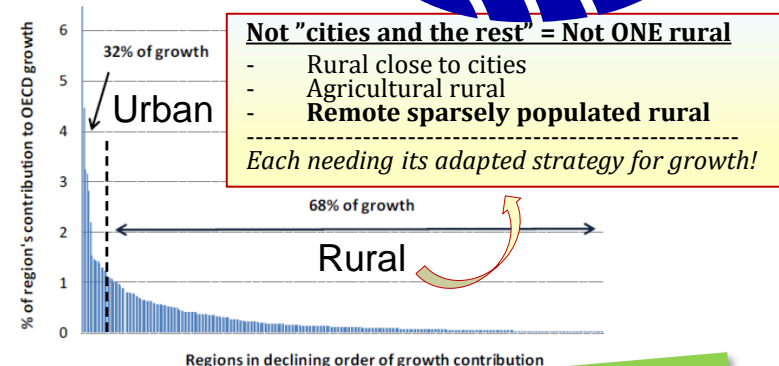
OECD kunde kopplat till studien över NSPA visa att 68% av tillväxten i hela OECD sker utanför storstäderna och att det krävs olika strategier och stöd för olika typer av landsbygd, såsom vår glesbygd i NSPA.

Horizon Europe-projekt om data för landsbygdsutveckling med norra Sverige som Living Lab!

➤ Med **rätt stöd** är norra Sverige en testbädd för Europa!

Contributions to growth by OECD

→ Smart villages / Smart Regions
+ NSPA in i EU:s Landsbygdsvision!

HUR LIGGER LANDET OCH DESS HEUSTORIA?!

De små tillverkande mikroföretagens verkliga hemmaplan hittas över hela norra Sverige!

IT'S A BRAND NEW WORLD OUT THERE!

ÄVEN OM BILDEN ÄR DATERAD OCH INGET ÄR SÅ NYTT...

Europa
1900 – 25%
av världens
befolkning
2015 – 6%

Global Konkurrenskraft genom
- egna europeiska värdekedjor
- **grön + militär** teknik i framkant

"Strategisk autonomi"

EU har i grunden bara "soft power" att bjuda emot med en budget om 1% av ländernas BNI!

Summary NSPA Strengths and Weaknesses

Strengths

- High GDP per capita growth
- Increasing labour productivity
- Innovation in key sectors
- Forefront of renewable energy transition.

Weaknesses

- Stagnating and ageing population
- Low firm intensity and challenges in scaling businesses
- Digital infrastructure lag and physical accessibility challenges

115 FÖRSLAG ATT TA TAG I

SYNTHESIS REPORT PÅ G = GULDGRUVA ATT ÖSA UR!

Table 1. Four main thematic areas of policy recommendations for NSPA

Thematic Area	Recommendations
Addressing demographic challenges	Actionable guidelines to adapt and mitigate demographic shifts.
Competitiveness and connectivity	Policies promoting enhanced economic competitiveness and improved connectivity, both digital and physical.
Green transition and environmental challenges	Approaches for fostering green economic transition, mitigating environmental issues, and responding to climate change challenges.
Multilevel governance and cross-border cooperation	Emphasis on strengthening governance structures and promoting cross-border collaboration and foresight for regional development.

Många fler rapporter och underlag för de sammanfattande delarna finns det därtill:

- ✓ Output 1: Kick-off meetings and inception report
- ✓ Output 2: Study missions to all NSPA regions
- ✓ Output 3: Final synthesis report, communication materials and final conference
- ✓ Output 4: Report with recommendations for NSPA regional policy (at different levels)
 - 4 thematic reports on: competitiveness, green transitions, Demography, EU programmes
 - 14 regional reports (one for each NSPA region)
- ✓ Output 5: Report with recommendations for NSPA Multilevel governance and cooperation + Foresight report
- ✓ Output 6: Policy framework and Action plans on Competitiveness, Green transitions, Demography, Multilevel governance
- ✓ Output 7: Roadmap to support capacity-building in NSPA
- ✓ Output 8: Capacity-building seminars (CBS) for NSPA

Table 2. Policy recommendations for the NSPA, countries and regions

Level	Number of Recommendations	Areas of Focus
NSPA regions as a whole	11	Overarching recommendations applicable to all NSPA regions.
Finland, Norway, and Sweden	8	Policy actions common to Finland, Norway, and Sweden at the national level.
European Union	3	Recommendations for the EU, considering the broader NSPA regional and economic context.
Finland and the Finnish NSPA	29	
▪ National level	14	Finland-specific national policies.
▪ National and regional levels	3	Policies applicable at both national and regional (NSPA) levels.
▪ Regional level	12	Recommendations specific to the Finnish NSPA regions.
Norway and the Norwegian NSPA	33	
▪ National level	17	Norway-specific national policies.
▪ National and regional levels	3	Policies applicable at both national and regional (NSPA) levels.
▪ Regional level	13	Recommendations specific to the Norwegian NSPA regions.
Sweden and the Swedish NSPA	31	
▪ National level	12	Sweden-specific national policies.
▪ National and regional levels	12	Policies applicable at both national and regional (NSPA) levels.
▪ Regional level	7	Recommendations specific to the Swedish NSPA regions.

REKOMMENDATIONER TILL NSPA SOM HELHET

NÅGRA AV KANSKE LOKALT SÄRSKILT INTRESSE

➤ **Ge stöd till kärnservice på små lokala arbetsmarknader.**

Nationella regeringar bör erbjuda praktisk vägledning, tydliga politiska ramar och riktat ekonomiskt stöd för att hjälpa mindre kommuner att förbättra sin service. Regionala myndigheter bör emellertid ta ledningen när det gäller att genomföra och hantera offentliga kärntjänster i dessa områden, hantera utmaningar som höga transportkostnader, svårigheter att locka till dig skickliga yrkesverksamma och begränsade skalfördelar.

➤ **Stärka entreprenörskap och småföretagarstöd.**

Expandera riktade program för att stödja entreprenörskap och tillväxten av små och medelstora företag, med fokus på tillgång till finansiering, mentorskap och marknadsutvidgning. Att uppmuntra innovationsstyrda företag och främja samarbete mellan lokala företag och forskningsinstitutioner kan hjälpa till att diversifiera ekonomin, skapa hållbara jobbmöjligheter och förbättra samhällets motståndskraft.

- **Uppmuntra "smart krympning" och förbättra möjligheter till kommunal samverkan.**
- **Främja mer flexibel arbetskraftsutveckling och förbättra äldres deltagande på arbetsmarknaden.**
- **Locka och behåll arbetare genom att underlätta för olika livsstilsval och tillgång till anpassade bostäder.**
- **Förbättra samordning och strategisk koppling till nordiskt samarbete inom Nordiska (Minister-)Rådet.**
- **Underlätta regionalt samarbete om strategisk infrastruktur och försvar inom NSPA.**
- **Stärk NSPA:s förmåga till strategisk framtidsplanering genom utvecklat regionalt samarbete.**

REKOMMENDATIONER TILL NSPA I SVERIGE & EU

- **Stärk kommunernas förmåga** och särskilt små isolerade samhällen att **erbjuda samhällsservice**
- Utveckla det **nationella skatteomfördelningssystemet** för att **kompensera** glesbygdskommuner
- Inför en **riskdelning** för **små samhällen med stora industrietableringar** att hantera
- **Kompensera** de lokala samhällena för **industri- och förnyelsebar energietableringar**
- Inför **skatterabatter** för att **kompensera för levnadsomkostnader**
- **Stöd grön och hållbar omställning** i också marginaliserade samhällen
- **Stärk infrastruktur** och särskilt öst-västliga stråk vid sidan av att klarställa länkar i nord-syd
- Bygg ut **höghastighetsbredband** också i de mest avlägsna delarna
- Koordinera **utbyggnad av elnätet** och en diversifierad energimix bättre
- Stöd **smarta arktiska innovationshubbar** och plattformar inklusive energisäkerhet och uthålliga samhällen
- Utveckla **en diversifierad industristruktur** och upp i värdekedjor inom gröna produkter
- **Stärk de lokala företagens/småföretagens** digitala och gröna **förmåga** med partnerskap över olika sektorer
- Etablera **partnerskap mellan småföretag och universiteten** för att stärka Fol-förmågan
- Utveckla **stöd för små arbetsmarknader** att **växa** och integreras med andra
- Utveckla gränsöverskridande **cirkulära ekonomiinitativ**
- Utveckla det **regionala inflytandet** i EU:s **regionalstöd** och uppbyggnad av innovationssystem
- **Förbättra datainsamling och statistik** för att kunna bättre analysera utvecklingen i glesbygd
- Utveckla **metoder för hållbar markanvändning** för biodiversitet och skogsbruk med industribehov
- **Inkludera urfolken och lokala samhällena** i beslutsprocesserna
- Hitta **former för samverkan över gränser och hela NSPA** inom strategier, innovation, kompetensförsörjning, geopolitiska utmaningar/säkerhetspolitik

Stärk de svaga strukturerna

Stärk uppkopplingen

Stärk näringsklustren

Stärk den lokala strategiska förmågan

MYCKET STÅR SIG ÄNNU FRÅN TIDIGARE

SÅ: LÄS DEN NYA STUDIEN MED DEN GAMLA I BOTTEN

➤ Absolute advantages vary between the four regions

Norrbotten	Jämtland-Härjedalen
Minerals, forestry, Luleå Technical University industry-research network, attractive wilderness and mountains, lakes and rivers, proximity to Norway and Finland	Attractive mountains, lakes, rivers and wilderness, tradition of tourism related activities also linked to food producers, proximity to Trondheim
Västerbotten	Västernorrland
Minerals, forestry, tradition of manufacturing/services in these sectors, R&I based around Umeå University, attractive landscapes, proximity to Norrbotten/ Lapland	Tradition of heavy industry and related activity, proximity to Stockholm, urban transport infrastructure, relatively lower land costs, attractive high coast

➤ Out of this, 30 different recommendations across the four regions, with some common themes

- ❑ Identify areas of absolute advantages and value-adding technologies, manufacturing, services in niche sectors
- ❑ With municipalities and local business improve labour market matching and service delivery
- ❑ Better coordination of planning, investment and maintenance of infrastructure on regional and local level
- ❑ More cross-border collaboration on for example transport corridors and common tourism destinations

❖ Overall tips from the coach (OECD):

Agree on tradeable niches for tailored and coordinated policies on skills, accessibility, innovation, access to capital, also linking urban and rural areas via spatial planning, infrastructure and connectivity, to deliver value-added productivity increase and access to cost efficient services using ICT, social innovation, public procurement and reforms

LANSERING EU 18/2: PUBLICERING NU – SNART!

- Lansering EFNS på Forumet Storlien
 - Kommunikationsunderlag tas fram
 - Budskapshierarki beredas
 - Nationell lansering i Stockholm i maj
- Nyttja där vi kan (Lokalt, Almedalen, EU)

Welcome to the launch of the OECD report on the NSPA regions in the European Arctic

Tuesday 18th of February 2025 at 15:00 to 17:30
Norway House, Rue Archimède 17, Brussels, Belgium

14:30	<i>Registration</i>
15:00	<u>Welcome</u> Kristin Traaavik , Minister Counsellor, Mission of Norway to the EU Jonas Andersson , Chair NSPA network, Chair of Region Jämtland Härjedalen, Sweden
15:10	<u>Keynotes</u> Charlina Vitcheva , Director-General of DG Mare, coordinating EU Arctic Policy, European Commission, Brussels Dorothee Allain-Dupre , Head of Regional Development and Multi-level Governance Division, OECD, Paris Thomas Wobben , Secretariat-General, European Committee of the Regions, Brussels
15:25	<u>Presentation of the OECD report on the NSPA</u> Stefano Barbieri , Senior Policy Analyst, OECD, Paris
15:50	<u>Comments by NSPA representatives</u> Benjamin Nordgård Furuly , Deputy County Mayor of Troms, Norway Jouni Ponnikas , Regional Development Director, Kainuu Region, Finland Rickard Carstedt , Chair Regional Development Board, Region Västerbotten, Sweden
16:05	<i>Coffee break</i>
16:25	<u>Introductory statements</u> Elisabeth Backteman , Director General, Swedish Agency for Economic and Regional Growth Emil Raaen , State Secretary, Norwegian Ministry of Local Government and Regional Development Janne Uusivirta , Counsellor, Regional and Structural Policy, Finnish Permanent Representation Sofie Eriksson , Member of European Parliament, REGI and ITRE Committees, Sweden
16:45	<u>Panel discussion moderated by Stefano Barbieri, OECD</u> Panel with; the introductory statements speakers, the Director General; Elisabeth Backteman , the chair NSPA network; Jonas Andersson , and from OECD; José Enrique Garcilazo
17:20	<u>Closing Remarks</u> José Enrique Garcilazo , Head of Regional and Rural Policy Unit, OECD, Paris Satu Vehreävesa , Member NSPA Steering Committee, Former Chair NSPA network, Regional Development Director, Pohjois-Savo Region, Finland
17:30	<i>Reception</i>

TACK!

Frågor & diskussion på det?!

Följ oss gärna!

- ❖ www.northsweden.eu
- ❖ www.northsweden.eu/nyhetsbrev
- ❖ [Facebook.com/NorthSweden](https://www.facebook.com/NorthSweden)
- ❖ be.linkedin.com/company/northswedeneuropeanoffice
- ❖ contact@northsweden.eu
- ❖ mikael.janson@northsweden.eu

